

dvanajftiga ali pa fhe vezh, kakor fe gospodarju vdinjajo. Kjer imajo veliko mlatiti, je prav, de s sernjam mlatizhe plazhajo; kjer je pa malo mlatve, je bolj jih s denarjem plazhovati.

Ismlateno shito fe mora vejati, de fe pléve in medlo sernje od dobriga in teshkiga lozhi. Vezhidel fe véja s vevnizo. Svejano sernje fe na refhêti popolnoma izshifti. Šem ter tje imajo tudi vevnike ali veternize, po ktêrih fe shito lepo islozhi in szhifti.

Kteri imajo veliko mlatve, jim svetovamo, de naj fe s takimi vevniki ofkerbijo. *) Na Némfhkim fkoraj vfak kmet s vevnikom shito véja. Na Šhpanjfkim, na Lafhkim in na Ogerfkim mlatijo s volimi in s konji, to je, de vole in konje po fнопju gonijo, ki sernje is njega izsepetajo; pri naf s prófam takó ravnajo. Šlama take mlatve pa ni sa klajo.

(Dalje sledi.)

Nekaj sa vinogradnike.

Na Franzoskim okoli Dishona (Dijon) fo jeli neki vinogradniki vinfke terte zepiti, kar fe jim je takó dobro védlo, de fo jih sazheli, tudi drugi nogradniki posnemati. Take terte fo she, kakor pravijo, v pervimu letu rodovitne (?), in terte nar flabjiga plemena fe dajo s zeplenjem poshlahtiti. — Kaj bodo pazh nafhi nogradniki k temu rekli? Franzosam ni vfelej verjeti!

Vreme v létu 1544, 1644 in 1744.

V ftarih letopifih fmo brali, de je vfelej, kader fo v imenovanih trêh vekih dve fhtirke (44) pifali, flaba letna bila. V letu 1544 je bila fpomlad prav mersla; v Trojazih je fhe fneshiô; terta je posebla, in filo malo vina je tisto léto bilo. — Škorej ravno taka je bila tudi v létu 1644; flana je v Velkitravnu škorej vse vino vsela; kar ga je pa oftalo, je bilo prav dobro, sató, ki je bilo poltje gorko. — V letu 1744 je bila pa takó huda sima, de je vse shito in terte vséla. — Upamo in sheljimo, de ne bodo kronikarji fedajno léto k imenovanim letam sverftili!

Zmes.

(Kako je napuhnjen Mohamed, turški cesar, Leopoldu pervimu, avstrijskemu cesarju, v letu 1663 vójsko napovedal).

„Po milosti velikiga Boga na nebi Molo Mohamed, bog na zemlji, slavni in premočni car Babilona in Judeje, od izhoda do zahoda, kralj vsih zemeljskih kraljev, velik kralj svete Arabie, in Mauritanie, rojeni slavodobitni kralj Jeruzalema, junak in oblastnik od groba razpetiga Jezusa Kristusa, terdo poročim tebi cesarju rimskemu in tebi kralju poljskemu in vsim vašim junakam, kakor rimskemu papežu, kardinalam, škófam in vsim tvojim pridružnikom, de smo namenili vdáriti v tvojo zemljo z trinajstimi kralji, z enim milionam in trikrat stotavžent vojniki, pešici in konjiki, z nevsl-

šanim samosiljem in turško vojskó, kolike ne ti, ne tvoji še nikdar vidili neste. Napred te bomo obiskali v tvojimu poglavitnimu mestu Dunaju, kakor tebe poljskiga kralja, tako tudi vse tvoje tovarše — z oborožano rokó in vojskó, požigajoč, pleneč, ropajoč, vbivajoč, do zadniga pokončanja tvoje zemlje in tvojih podložnikov; preganjali bomo tebe in tvoje ljudi z smertjo kolikor nar bolj strašno zmisli si bomo mógli, ter pokončali, pogubili, podušili.“

„Jez bom tebi, ki v neki mali zemlji kraljuješ, tvoje cesarstvo in kraljestvo vzél, te z ognjem in mečem premagal, prestolje rimsko z njegovo triverstno krono in žezlam (sceptram) sterl, pobil, v nič djal. To smo želeti tebi nemški cesar, in tebi poljski kralj in vsim vašim priverženikom poročiti; te besede bomo na tanjko v djanji spolnili, in tebi vse to okústiti dali, ravnaj se tedaj po tém. — Dano v našim veličavnim mestu Štambulu (Carigradu,) katero ima 1659 ulic, 90 bolnic, 1000 očitnih toplic, 997 studencov, 120 tergov, 115 hlevov za mēzge, 480 kerčem za ptujce, 1652 velikih in malih šól, 1600 malnov na vódi, 4122 munarov in džamii (to je turških cerkvá, ki se tudi medšide ali mošee imenujejo, in turnov). To veliko in terdno mesto obsēže štir milje in ima na obzidji 560 turnov. To mesto so naši roditelji kristjanam odvzeli, katerih žené in otroci so na očigled zadušeni in razsekani bili. Mi ga bomo ukljub in v sramoto tebi in vsim kristjanam véčno obderžali. — Dano ondi u 25. letu našiga rójstva in 7. našiga močniga vladanja. Molo Mohamed.“

(Danica horv.)

(Velika bogatija, pa tudi velika beračija). Perviga Prosenca tega leta so v Parizu devet in osem deset tavžent in sedem sto beračov štéli.

Urno, kaj je noviga?

(Perve bukve „Šlavjanfke Antologije“ is rokopišov dobrovniških pesmenikov,) ktêre fmo v 15. listu osnanili, fmo ravno fedaj is Dunaja prijeli. Pri prvi priloshnosti bomo od njih kaj vezh povedali, fedaj le to osnanim, de, kdor jih imeti sheli, jih samore pri vrednistvu téh noviz po 40 krajzerjev dobiti.

(Po osnanilu „Danice horvatske“) je nafh flavni pesnik grof Aueršperg, ktéri fi v fvojih delih imé „Anaftasius Grün“ daje, ravno fedaj dokonzal prevod ilirskih národnih pesem, in ga mifli v natif dati. To je ozhiten dokas velikiga pesniškiga duha, ktéri v flavjanfkih národnih vlada, in ktéri je tudi vifokiga grofa spodbodil, flavjanfke pesme v nemški jesik preftaviti.

(Šlavjanfka uzhilniza v Rimu). Sagrebšfke novine pifhejo: Papeshova vladija je v Rimu ofnovala štolnizo (katedro) sa jesike in pifmenstvo flavjanfko po podobi flavjanfke uzhilnize v Parisu. Gospod Kopitar je od famiga Ozheta Papesha sa nekoliko mefzov is Dunaja v Rim poklizan, de jo bo v réd spravil, in on fe bo, kakor fe is Dunaja flifhi, v kratkim v Rim podal.

(Per obertniški rasftavi v Parisu) je bilo 28. Maliferpana 905 slatih, frebernih in bronastih fvetin rokodélzam sa nar lepfhi isdelke podarenih. Nar vezh od tih fo jih dobili tkavzi, isdelavzi mafhin, slatih in bronastih rezhi in urarji.

*) Z. k. kmetijfka drushba v Ljubljani fi je lanfko leto podobó vevnika napravila, ki je od nekiga Nemza poboljšhan, in ki je bolji, kakor navadni; vfakteri to podobó v pifarnizi kmetijfke drushbe vidi, kadar hozhe.

(Selifharfka drushba v Dresdavi,) ki fe „Flora“ imenuje, je sa darilo 30 zekinov tiftimu obljubila, ktéri ji bo nar bolji popif vfi h selifham fhkodljivih merzhefov v némfhki-mu jesiku, do konza prihodniga leta 1845 poflal. — To je ozhiten dokas, kakó fe uzhené drushbe povfod prisadevajo, fhkodljive merzhefe satirati.

Kmetovski pregovori za Velkiserpan.

(Ta mesec ima 31. dni. Solnce stopi v znamenje device.)

Ak je vreme na s. Lorenca in s. Jerneja dan lepo bilo, se tudi v jeseni ne bo skazilo. — Šolčni dnevi, svitle noči — dobro vino naredi. — Če je o s. Jerneji zrel grozd dobiti, bo dosti sladkiga vina piti. — Vlažni (mokrotni) zraki z vetrovi združeni proti koncu tega mesca, so oznanovavci jéseni. — Slana, dež, vetrovi se zde združijo, od katerih drevesa obledijo in obletijo. — Hladne rosé sadje in žita zorijo, pa tudi večkrat očervovijo. — Če je na Velkišmarin lepo, vinogradniki prijetno vinsko jesen prerokujejo. — Ko se mesec h koncu bije, vreme rado rep zavije.

Oznanilo kmetijsko-rokodélskiga besednika, v česko-nemškemu jeziku.

Slownjk hospodársko - technicky pro aurednjky, myslivce, stawitelské mistry a hospodáre, česko-nemecky sestawen od Fr. Špatného. S úwodnj predmluwau od Dra. Jos. Lumbe, prof. polnjho hospodárstwy na uniwersj Pražské. W Praze 1843. — Zena 48 krajcerjev.

Kmetijske novice v Pragi imenovan besednik prav zlo hvalijo, ter pravijo, de ni samo kmetovavcam, ampak tudi jezikoslovcam prav po volji. Le škoda, de je do zdaj le česko-nemški del na svetlo prišel, ne pa tudi nemško-česki, z kterm bi bil gosp. Špatného ne samo Čeham, ampak tudi drugim Slavijanam vstregel, ki českiga narečja popolnoma ne umijo. Ravno v ti reči potrebujemo besednika tudi mi Slovenci, kér nam tolikrat pravih slovenskih imen za kmetijske in rokodelske reči pomanjkuje in ktero potrebo pisatelji novic z vredništvam vred gotovo nar bolj občutijo. Prav težko ga že pričakujemo noviga besednika, iz Štajerja obljubljeniga, in prav živo želimo, de bi bil za vsakdanje potrebe napravljen. Veliko prebrisanih in učenih mož imamo Slovenci med seboj, zakaj se ti čez take občnokoristne dela ne spravi-jo? Zakaj večidel le pesmicam strune vberajo? Kakó koristno bi bilo, če bi hotli posamezne razdelke naravoslovja popisati, in takim rečem pripravne slovenske imena dati, ktere do zdaj še slovenšina ne pozná. Gospod Frajer je slovenske imena živál v bukvicah, kterim se „Fauna“ pravi, popisal; ravno takó se tudi že davnej pripravlja, slovenske imena seliš na svetlo dati. Vrednik tih novic bo pred, ko bo mogoče, imena vsih živinskih bo-

lezen oznanil. Prav dobro bi bilo, ko bi kdo ime-na, ki jih v kimii špogajo k tem namenu popisal, drugipaimena iz fizike, mehanike i. t. d. razglasil. To bi bile dela, za ktere bi učenim Sloven-cam cela domovina zlate vence v zahvalo za dolge veke pledla! —

Dr. Bleiweis.

Kratkozhafniza.

K nekimu grajfhaku pride ob zhafu shetve neka sheniza in ga sa delo nadlegva. Nejo voljen mosh na njo sagoderná, ter ji pravi; „Spravite fe, vi fte mi premajhna sató!“ Sheniza, ktéri fe je to sa malo sdelo, mu jesna odgovori: „Kaj fe morebiti pri Njih rèsh od sgorej shanje? Zhe jo pa shanjejo, kakor drugod, mi flim, de fim sa to delo fhe bolj fhi, kakor ka-ka velika.“

Pogled v pretezhene zhafe.

Pred 25 létmi fo pervo hranivnizo (fhparovko) v Eftrajhu napravili.

- „ 25 „ je bila kmetijska drushba na Šhtajer-fkim ponavljena.
- „ 24 „ fo hranivnizo v Ljubljani napravili.
- „ 23 „ je Napoljon na otoku f. Helene umerl.
- „ 23 „ fe je v Ljubljani veliki sbor zefarjov in kraljov perzhel.
- „ 23 „ fe je krajnski muzeum perzhel.
- „ 19 „ je bila kmetijska drushba na Gorifhkim ponavljena.
- „ 19 „ je Alekfander, rufovski Zefar umerl.
- „ 17 „ je bila zefra na Ig zhes Ljubljansko mozhirje storjena.

Besedne vganjke.

- 1) Poznaš krajnskiga kmeta navadin živež — Bereš to besedico nazaj, vsake reči en del imenuješ.
- 2) Gorénska besedica pomeni, de kaj hitro storiš — Jo bereš nazaj, z solzam' oblit, se kislo deriš. Višnjagorski.

Znajdbe vganjk v poprejšnimu listu so:

- 1) mesó — ósem. 2) menim — minem. 3) rež — žer (žir). 4) piš — šip. 5) peč — čep.

Shitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	3. Velkiserpa-na.		1. Velkiser-pana.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mernik Pfhenize domazhe	1	20	1	27
1 „ „ banafhke	1	21	1	22
1 „ Turfhize . . .	—	58	—	—
1 „ Sorfhize . . .	—	—	1	3
1 „ Rèshi . . .	—	52	—	48
1 „ Jezhmena . . .	—	51	—	56
1 „ Profa . . .	1	—	1	—
1 „ Ajde . . .	—	—	—	—
1 „ Ovfa . . .	—	—	—	40

Osnanilo.

Letafhno jesen ne bo mogla biti rasftava domazhiga fadja v Ljubljani, kakor fmo v 21. listu nafhih noviz osnanili, sató, kér bodemo ravno takrat veliko rasftavo obertniških in rokodelskih rezhi tukaj imeli.

V Ljubljani. Natisnil in saloshil Joshef Blasnik.